

1. ΠΟΙΑ ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΡΧΕΤΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΕΕΡ ΕΧΧ??ΑΣ

Μέσο: TA NEA

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/05/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/05/2023

Σελίδα: 47

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ποια Τουρκία έρχεται; (η ευθύνη ΕΕ, Ελλάδας)

Την ερχόμενη Κυριακή (14/5) η Τουρκία πηγαίνει στις πλέον αβέβαιες εκλογές της τελευταίας εικοσαετίας με πιθανότητα να χρειαστεί δεύτερος γύρος (28/5) προκειμένου να αναδειχθεί νέος πρόεδρος της χώρας. Για πρώτη φορά στην εικοσαετία η αντιπολίτευση κατάφερε να ενώσει τις δυνάμεις της (έξι κόμματα) και με επικεφαλής τον γένη του κεμαλικού Ρεπουμπλικανικού Κόμματος (CHP) Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου να διεκδικεί με σοβαρότητα την προεδρία της χώρας. Εάν συμβεί αυτό σε συνθήκες πολιτικής ομαλότητας ως το τέλος θα συνιστά οπωσδήποτε «αλλαγή παιχνιδιού» για την Τουρκία, την Ευρώπη και ευρύτερα. Θα είναι από τις λίγες φορές που ένας αυταρχικός γένης πττάται μέσω της κάλπης και (ξανα)δίνεται μια ευκαιρία στη δημοκρατία. Εκλογές για άλλη Τουρκία (εάν βέβαια τελικά υπάρχει). Οθεν και η παγκόσμια σημασία και αγώνια για τις εκλογές αυτές σύμφωνα με τον Economist.

Αλλά κι αν ακόμη συνεχίσει ο κουρασμένος, αυταρχικός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ως πρόεδρος και πάλι θα σηματοδοτεί ένα νέο κεφάλαιο για την Τουρκία. Οι εκτιμήσεις είναι ότι και με πρόεδρο τον Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου οι αλλαγές στην εξωτερική πολιτική της Τουρκίας δεν θα είναι αμέσως θεαματικές σε όλα τα επίπεδα (π.χ. Ελληνοτουρκικά). Η Τουρκία θα συνεχίσει να βρίσκεται στην ασταθή θέση της πολιτικής και γεωπολιτικής αμφιταλάντευσης. Από τη μια θα στοχεύει στην εμπέδωσή της ως περιφερειακής κομβικής δύναμης-πόλου με αυτονομία δράσης και από την άλλη σε επιδίωξη στενότερης συνύπαρξης με τη Δύση, πολύ περισσότερο με πρόεδρο τον Κ. Κιλιτσντάρογλου. Ο τελευταίος λέγει μάλιστα ότι θέλει το άμεσο ξεπάγωμα των διαπραγματεύσεων ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), βελτίωση των σχέσεων με τη Δύση/ΗΠΑ παράλληλα με τον εκδημοκρατισμό του πολιτικού συστήματος. Επομένως η ΕΕ μπορεί να βρεθεί αντιμέτωπη με ένα θεμελιακό δίλημμα μεγέθους Ανατολικού ζητήματος που ίσως την αναγκάσει να αποκτήσει μια κάποια συνεκτική στρατηγική αντίληψη για την Τουρκία. Ίσως δηλαδή έχει την ευκαιρία ξανά να ρυθουλκίσει την Τουρκία πλησιέστερα στην Ευρώπη εάν βέβαια χώρες-μέλη όπως Γαλλία, Γερμανία κ.ά. μπορέσουν να ξεπεράσουν ορισμένα ανελαστικά στερεότυπα ιδιαίτερα υπό το φως των νέων γεωπολιτικών πραγματικοτήτων.

Στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα βρίσκεται σε μια σαφώς πλεονεκτική, προνομιακή θέση ευθύνης. Καθώς είναι σε όρους οικονομικής, πολιτικής και γεωπολιτικής ανάπτυξης μια προηγμένη χώρα ανάμεσα στις 35 περισσότερο αναπτυγμένες χώρες του πλανήτη (ΟΗΕ), μέλος της ΕΕ. Η Τουρκία με τους ίδιους όρους είναι ακόμη μια αναπτυσσόμενη χώρα (84η). Βεβαίως με όρους σκληρής ισχύος υποβάθρου είναι μια υπολογίσιμη δύναμη. Και από γεωπολιτική άποψη, ενώ η Ελλάδα έχει ως στενότερους συμμάχους τις Γαλλία, Γερμανία, ΗΠΑ, η Τουρκία το Κατάρ, το Αζερμπαϊτζάν και τη Ρωσία! Το 1952 όταν οι δύο χώρες μαζί προσχώρησαν στο ΝΑΤΟ ήσαν σε ίδια περίπου επίπεδα ανάπτυξης! Και είναι ακριβώς από τη θέση της «προηγμένης χώρας» των ορθολογικών μη φοβικών επιλογών που οφείλει η Ελλάδα (μετά τις εκλογές) να δει την ατζέντα των προβλημάτων με την Τουρκία. Ενώ ως μέλος της ΕΕ έχει ευθύνη να μη χαθεί οριστικά η ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας – μια δημοκρατική, αναπτυγμένη, Ευρωπαϊκή Τουρκία δηλαδή έστω και σε ρόλο οιονεί περιφερειακής δύναμης.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ENAMENI και Research Associate LSE. Από τις εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφόρησε το νέο Βιβλίο του «Ελλάδα: Ορίζοντας 2030. Οι Προκλήσεις Τουρκίας και Ευρώπης»